

ในปัจจุบันได้มีรถตู้โดยสารให้บริการกันอย่างแพร่หลายในกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อรถเมล์โดยตรงเนื่องจากส่วนใหญ่ให้บริการบนเส้นทางเดียวกับรถเมล์ รวมทั้ง จอศรีบ-ส่ง ผู้โดยสารที่จุดเดียวกัน การศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงเหตุผลและปัจจัยที่ผู้เดินทางเลือกใช้บริการรถตู้หรือเลือกใช้รถเมล์และผลกระทบต่อปริมาณการให้บริการที่เกิดขึ้นกับรถเมล์ โดยทำการสัมภาษณ์ผู้ใช้บริการบริเวณป้ายหยุดรถประจำทางเพื่อให้มั่นใจว่าเป็นผู้ใช้บริการที่แท้จริง ในการวิเคราะห์ได้อาศัยทฤษฎีการเลือกประเภทการเดินทาง (Mode Choice) โดยแบบจำลองที่ได้อยู่ในรูปของ Binomial Logit Model ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการรถเมล์ได้แก่ อาชีพ ค่าโดยสารต่อรายได้ เวลาเดินทางจนรายได้ ความสะดวก ความสบาย ความปลอดภัย การเข้าถึงระบบและเส้นทางที่ใช้บริการ มูลค่าเวลา (VOT) ของผู้เดินทางซึ่งคำนวณได้จากแบบจำลองเท่ากับ 34 บาท/ชั่วโมง และในการประยุกต์ใช้แบบจำลองพบว่า การไม่เพิ่มค่าโดยสารรถเมล์แต่ปรับปรุงการให้บริการให้ดีขึ้นมีผลต่อการใช้บริการรถเมล์มากที่สุด คือ ทำให้ผู้ใช้บริการรถเมล์จาก 62 เปอร์เซ็นต์ เพิ่มขึ้นเป็น 67.1 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาได้แก่ การขึ้นค่าโดยสารรถเมล์และปรับปรุงการให้บริการให้ดีขึ้นด้วย จะทำให้ผู้ใช้บริการรถเมล์จาก 62 เปอร์เซ็นต์ เพิ่มขึ้นเป็น 66.2 เปอร์เซ็นต์ และสุดท้ายการขึ้นค่าโดยสารโดยไม่ทำอะไรเลยจะทำให้ผู้ใช้บริการรถเมล์ลดลงจาก 62 เปอร์เซ็นต์ ลดลงเหลือ 58.9 เปอร์เซ็นต์

At present public van service is very popular in Bangkok and vicinities. It directly affect bus service due to the duplication of route and stops. The study aimed to identify factors affecting mode choice decision of bus and public van passengers and the assessment of impact of public van service on bus travel demand. Interviews of passengers were conducted at the bus stop to ensure that the respondents are public users. Binomial Logit Model is formulated based on mode choice theory. The factors affecting mode choice decision of passengers were occupation, fare/income, travel time*income, convenience, comfort, safety, accessibility and route. Value of time (VOT) is 34 baht/hour. From apply this model is found that the improvement of level of service without raising fare is the most effective way to increase bus rider ship from 62 percent to 67.1 percent. The improvement of level of service with increased fare result in an increase bus passengers from 62 percent to 66.2 percent. Last, raising fare without improving level of service results in a decrease of bus passengers from 62 percent to 58.9 percent.